

Karel Janáček:

*Z Historie požárního sboru
v Sobíňově*

1881 - 1986

ZHISTORIE POŽÁRNÍHO SBORU v SOBÍŇOVĚ

1881 - 1986

oooooooooooooooooooooooo

Z HISTORIE POŽÁRNÍHO SBORU V SOBÍŇOVĚ

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Sbor dobrovolných hasičů v Sobíňově byl založen v roce 1881, hned po velkém požáru v obci. Zásluhou tehdejšího starosty Františka Zvolánka ze Zvolána č. 1 obdržel sbor první stříkačku od vzájemné pojíšťovací banky Slávie v Praze.

Od roku 1885 byly vedeny a uschovávány záznamy o činnosti sboru. Bohužel, však málo se zachovalo listinného materiálu, podle něhož by se dala činnost sboru podrobněji popsat. Musíme se spokojit alepsou s tím co se zachovalo.

Roku 1885 byla postavena nová hasičská zbrojnica v obci na návsi v Sobíňově. Hasičský sbor čítal průměrně 20 až 30 členů činných, mimo členy přispívající, kterých je v poslední době kolem stovky a uplatnil se při hašení všech pažárů v obci i v okolí. Zvlášt veliký požár byl v roce 1893 v Krucemburku- Křížové, při němž shořelo téměř 100 stavení. V té době bylo sucho a nedostatek vody. Při tomto požáru se sobíňovský sbor zvlášt osvědčil a obdržel pochvalu od okresního náčelníka.

Doma v naší obci nebylo od r. 1880 větších požárů.

Roku 1903 shořel domek Fr. Machovského v Nové Vsi. Dne 10. srpna 1909 zapálil blesk usedlost Josefa Janáčka, rolníka a hostinského čp. 6. Shořela mu nová mlátička na obilí, kterou den před tím kupil a přivezl. Roku 1914, 30. dubna rovněž od blesku vyhořel dům Karla Jeníčka v Nové Vsi čp. 11 /ve mlejně/, dřívější to železářský závod. Před požárem na štítě domu byl erb Dietrichstejnů. Roku 1923, 30. dubna chytil od jiskry z vlaku domek Jana Vašíčka z Nové Vsi čp. 15.

Roku 1928 zapálil blesk domek Jana Jelínka v Sobíňově čp. 48 / na mejtě/. Domek většinou dřevěný shořel úplně. Roku 1931 shořel dřevěný domek Františka Dočekala, ze Sobíňova čp. 47- u Janečků. Rodina "Janečkova" domek zapálila sama. Napřed všechno z chalupy vynesli a pak všechno splanulo. Hasiči ochránili sousední stavení Jana Kafky a další tři v blízkosti. Na místě domku byla zřízena zahrada. Dočekal za pojistku obdrženou od pojistovny si pořídil vyřazený železniční vagon a v něm pak jeho rodina bydlela. Stéval v Pískových jamách.

Pozn.: V usedlosti čp. 6 se podařilo hasičům zachránit obytné stavení s hostincem. Vyhořely jen hospodářské budovy.

Kromě svého vlastního poslání měl hasičský sbor čilou kulturní a osvětovou činnost. Hned po vzniku našeho samostatného státu se ujal pořádání divadelních představení a večírků, kterých bylo vždy několik v roce. Měl též svou vlastní knihovnu, kterou doplnil sbírkou knih převzatých od bývalého spolku "Dělnického vzdělávacího spolku Osvěta" a skupiny textilního dělnictva v Sobíňově, které se rozešly, takže tato knihovna čítala už v roce 1914 téměř 300 svazků. Hasičský sbor knihovnu předal v roce 1920 nově zřízené knihovně obecní.

Ke konci roku 1929 pořídil si vlastním nákladem za 6000 Kč, nové divadelní jeviště. Roku 1932 dosáhl opravení zbrojnice a zařídil si zvláštní místnost pro strážní službu. V této místnosti se nacházela i obecní knihovna.

Z činnovníků, kteří delší dobu byli činni, musíme vzpomenout v prvé řadě obchodníka Josefa Taubera v Sopotech, který od r. 1888 až 1900 byl pokladníkem a jistý čas i velitelem sboru. Po něm následovali: František Karas z Nové Vsi a Václav Vepřovský z Nové Vsi - obchodník. Z nejstarších členů sboru si vzpomíná kronikář František Janáček na malého postavou, ale velmi čilého člena Josefa Stýbla, který ač sám neměl vlastní střechu nad hlavou, vždy se obětavě první hlásil při signálu hasičské trubky. Bydlel v Sobíňově v čp. 5 u Františka Čermáka a později se odstěhoval, do Chotěboře. František Čermák byl též delší dobu činovníkem v hasičském sboru, jeho syn Miroslav byl delší dobu pokladníkem. Škoda však listin hasičského sboru, které byly po jejich smrti z neznalosti spáleny.

Dlouholetým předsedou byl Jan Němec ze Sopot čp. 11. Delší čas byl též ve sboru činovníkem Jaroslav Janáček ze Sobíňova čp. 40. Kulturní činnost vedl v pozdější době první republiky učitel Josef Janáček, jehož zásluhou bylo pořízeno divadelní jeviště. Tento Janáček nebyl zdejší rodák, pocházel z Jihlavy a byl zde učitelem od roku 1924 po několik let, načež odešel na nové působiště do Pardubic.

/Pozn.: Učitel Josef Janáček byl sociálním demokratem. Jeho manželka byla herečkou a on byl činným v pardubickém kulturní komisi na divadelním úseku. Oba byli později za ukrývání vysílačky, obstarávání úředních dokladů a pomoc parašutistům gestapem zatčeni a popraveni. Na Leninově nám., na domě, kde bydleli, je zasezena deska - v Pardubicích./ Další - v knize: Telovýchova ve Východních Čechách proti fašismu. Vydal Kulturní dům RCH v Hr. Králové.

Přestože že pocházel Jos. Janáček z ~~Pádavice~~ Jihlavy, tak je stejně možné, že bychom u něho zjistili původ v jeho rodokmenu z naší obce.

V noci ze soboty na neděli z 15. na 16. říjen 1955 vypukl oheň v hostinci u Břízů v Sopotech, pravděpodobně od špatné elektrické instalace. Celá budova lehla popelem, ale všechno vnitřní zařízení bylo zachráněno. Též několik tkalcovských stavů Horáckých tkalcoven bylo zachráněno. Byly umístěny v sále. Aby výroba nestála, přestěhovali se tkalci k Němcovi do Sobíňova, kde pracovali v sále a přilehlé místnosti Církevní besedy. Dnes tam je provozovna VZORU. Pohořelému Břízovi vybráno mezi občany 11.000 Kčs.

V roce 1936 pořídil si sbor z části vlastním nákladem a z příspěvku zemského fondu hasičstva novou motorovou stříkačku.

Podle výkazu o službě vojenské týkající se hasičů byl 2.12.1915:
Starostou Jan Starý čp. 8 / sedlák z chalupy/
jednatelem Karel Starý čp. 55 / z domku u Chmelíků/
pokladníkem Eduard Jeníček čp. 58 / i v r. 1917/
velitelem František Čermák čp. 5 / i v r. 1917/
nám. velitele Antonín Starý čp. 16

Vybráno z rukopisu /pravděpodobně Vítězslava Janáčka/ .

Z deníku sboru dobrovolných hasičů v Sobíňově

oo

Deník psaný od roku 1885, je vlastně pokladní knihou.

Ze stručných zapisů, aspoň málo vycítíme velkou snahu a obětavou práci našich předků a vystoupí před námi jména těch, kteří stáli u zrodu požárního sboru v Sobíňově a mnozí po dlouhá léta v něm pracovali a zastávali různé funkce.

Za rok 1885 byl příjem sboru 30 zlatých, 70 krejcarů.

Vydání 29 zlatých, 23 krejcarů

roku 1887 příjem se zvětšil na

142 zlatých, 56 krejcarů

bylo vydáno 46 zlatých, 71 krejcarů

Od roku 1888 do r. 1900 byl pokladníkem Josef Tauber, obchodník ze Sopot. Pokladní hotovost v té době se pohybovala různě. Největší však částka v pokladně byla v roce 1891, kdy v ní bylo
671 zlatých, 44 krejcarů

Po Josefu Tauberovi se stal pokladníkem Václav Vepřovský z Nové Vsi. V záznamu z roku 1900 se dovídáme, že sbor měl 22 členů, neboť v položkách z června toho roku nacházíme údaje:

30 tuců knoflíků na obleky 90

za 115 m plátna pro hasiče na

22 obleků 50,60

22 přestek ke kalhotám 22

30 m tkanic do blúz 72

za ušití 22 obleků Flouskovi 16,50

krejčímu po 75 kr.

dovoz plátna dráhou 61

za 12 pišťalek po 20 kr a

24 šnůr 5,76

a další nejmenované věci 9,70

Cekem

85 zlatých, ol krej.

Václav Vepřovský byl pokladníkem od roku 1900 do r. 1903.
 22. listopadu 1903 převzel účetnictví a obnos v pokladně Jan Starý.
 Od tohoto roku se v účetní knize počítá v korunách, neboť počátkem
 20. století nastoupila korunová měna.

Ale už rok na to vede účty Kašpar Puck, starý muž, neboť ještě píše
 švabachem. Kašpar Puck vedl pokladní deník do 8. února 1908.
 Po němž se o peníze sboru staral Jan Starý. V položce z 18. března
 1908 jsou psány příspěvky 7,60 K, na jednoho člena 40 haléřů.
 Členů tedy bylo 19.

29. května 1908 činila útrata po požáru/ pohoštění/ ve Studenci
 a ve Ždírci 2,70K. Vypadá to, že sobíňovští hasiči se stavili
 v hospodě taky ve Ždírci. Byli asi moc unaveni!

V roce 1908 se sbor zúčastnil župního sletu v Libici nad Doubravou
 a za dovoz Josefmu Janáčkovi ze Sobíňova čp. 6 zaplatil 4 K.
 Další vydání na župní slet činilo 10 K.
 Od 1. ledna 1910 pořádal účty Eduard Jeníček. Sborového jména
 bylo 104 korun, 51 haléřů.

V červnu 1909 byli hasiči ze Sobíňova při požáru v Horním Studenci a v Kružemburku. Útrata ve Studenci činila 1, 40 K, v Krucemburku 2 koruny.

9. srpna 1909 hořelo v hospodě v Sobíňově čp. 6. a útrata ten
 den byla 4 K a druhý den 10. srpna 2 koruny.

 Každý rok do pokladny sboru přispívala obec sobíňovská 50 K.
 Příjem byl také od přispívajících členů, kteří platili po 40 h.
 V roce to bylo jedenáct členů - 4,40 K.
 Největší příjmy byly ze zábav a divadel. Taneční zábavy se pořádaly průměrně třikrát v roce: v lednu, při kácení máje, Kateřinské zábavě a můžeme taky připočítávat zábavy o poutech, a o vostatcích.

V roce 1910 byl sbor při hašení požáru ve Střížově a obdržel
 za přípravu, dne 2.7. od okresní pokladny 12 korun.
 Ve Střížově byla útrata malá - jen 84 haléřů.
 Ve Slavětině, kde také hořelo v tom roce - 74 hal.

Rok 1911.

Z toho roku je zápis, že Tobiáš Starý obchodník v Sobíňově přistoupil za člena a zaplatil dle stanov 10 K. T. Starý už předcházející léta má svůj podpis jako revisor účtů.

V pokladně bylo 250, 14 K.

Rok 1912.

22 ledna byly koupeny 4 přílby, 1 berlová stříkačka a 1 přístroj do kouře za 92, 50 K. Členů bylo 21.

28. května byl přijmut za člena Josef Kostkan rolník a zaplatil členský příspěvek 2 koruny.

Rok 1913.

V únoru se koupila látka na hasičské obleky a čamara za 100,90 K.

Od ušití 12 obleků Hynkovi Wohlmuthovi 48 korun.

Rok 1914.

1. ledna složili zápisné přispívající členové: Antonín Růžička, evangelický učitel v Sobíňově. /Padl ještě ten rok na frontě./ Dále Josef Hošek, Jan Němec ze Sopot, Eduard Pochop z Nové Vsi, po dvou korunách.

Od Josefa Janáčka z Nové Vsi obdržel sbor za hájení jeho domu, když hořela sousední budova Karla Jeníčka/ bývalý panský dům./ Sbor se zúčastnil hašení požáru v Benátkách. Za útratu se vydalo 2,06 K. 15. července byl zaplacen účet kováři Ždímalovi za opravu stříkačky a jejího nabarvení - 26, 20 K.

Od roku 1915 až do konce války 1918 podle stručných záznamů je vidět že činnost sboru hasičů ustala pro nedostatek členů, kteří byli na frontách. Nepořádaly se ani taneční zábavy. Koncem roku 1918 je v pokladně 93 korun 38 haléřů a 100 K podíl v hasičské vzájemné pojišťovně.

Během roku 1919 se znovu objevují zápisy výtěžků z tanečních zábav. 2. března se vybralo ze zábavy odbyvané v Sopotech 1318, 38 Kč. Pokladní hotovost činila 1455,98 Kč. Pomalu se spolek dobrovolných hasičů rozjíždí k činnosti. Opravuje se inventář a potřeby k hašení. Objednávají se příručky pro výuku nových členů.

V Kampeličce, ve spořitelním a záložním spolku v Sobíňově sbor ukládá peníze.

V roce 1920 si spolek pořizuje nové hadice; za 60 metrů nových hadic platí 2407, 50 Kč. Staré prodává za 282,50 Kč. Má starosti s kolkováním peněz a se zadržením vkladu.

11. a 12. prosince 1920 zapisuje pokladník čistý výtěžek z divadla hraného u Marie Bednářové v Sopotech, 333, 60 Kč.

Položky, které se za války zúžily do dvou, třech řádků, vrůstají. Je vidět, že sbor nabírá dech a nadšení pro hasičskou práci roste. Na válečné útrapy se pomalu zapomíná! Hroby padlých Sobíňováků v širém světě zarůstají trávou a ztrácí se v terénu. Na místa těch členů, kteří se nevrátili do rodné vesnice nastupují jejich synové, bratři a tak jako před válkou cvičí se jak ovládat stříkačku, žebříky, sekýrky a jak se postavit na odpor ohni, když se stane párem.

V roce 1921

je sbor přítomen při Havlíčkových oslavách v Borové. Kočímu Gérovi z Malochýna zaplatil za odvoz 20 korun.

Pro obecní knihovnu, kterou má sbor ve své schůzovní místnosti se pořizují nové knihy.

V roce 1923

má sbor 18 členů a 17 členů přispívajících.

Kupují se další hadice a přílby. Koncem roku 1923 má sbor:

1 stokorunový podíl	100 Kč
v Kampeličce uloženo	3064,39
a hotovost v pokladně	829,61
Celkem	3994, 00 Kč

3. dubna 1923 od jiskry z vlaku chytila střecha domku Jana Vašíčka v Nové Vsi. Účet u paní Ehrmanové činil 28 Kč.

4. listopadu t.r. vrátil Jan Vašíček, pohořelý, z Nové Vsi větší část z obnosu, který mu obětaví občané po požáru mezi sebou vybrali. Obnos 2000 Kč podle rozhodnutí obecního zastupitelstva byl předán hasičskému sboru na nákup nové stříkačky.

Roku 1924

obdržel sbor od obecního úřadu 200 Kč, za rok 1923. 28 Kč daroval Jindřich Zvolánek čp. 31. Čistý výtěžek ze zábavy konané u Ehrmanů v Nové Vsi přinesl do pokladny 596,80 Kč. Po všech vydáních v roce měl sbor 4186, 96 korun.

Roku 1924 byl zbudován pomník padlým v 1. světové válce.
Sbor se zúčastnil Žižkových oslav v Přibyslavi a koupil tam
11 plaket, památek na Jana Žižku.

V roce 1925

sbor koupil čamary / černé slavnostní kabáty/ za 79 Kč a
dal zhotovit pět obleků a jedny kalhoty.

Měl výtěžek ze zábavy konané v Sopotech 762 Kč a z divadelní
hry "Baťoch" též hráné u Břízů. Čistý výnos činil 308, 90 Kč

V roce 1926

si sbor dal dělat 13 blůz, Bohumilu Ondráčkovi v Sopotech.

Nemocnému členu Josef Pokornému, který byl 7 týdnů v nemocnici
v N. Brodě byla dána podpora 100 Kč.

Výtěžek ze zábavy v Nové Vsi byl 814, 20 Kč, výtěžek z divadla
"Jidáš" u Ehrmanů 335,10 Kč a z věnečku pořádaném v Sopotech 160 Kč.

V roce 1927

byla pořízena nová stříkačka berlovka a hadice za 1112,80 Kč.

Hrálo se divadlo "Šedlák Zlatodvorský" v Nové Vsi, pořádala se
zábava v Nové Vsi a druhá zábava v Sopotech.

V roce 1928

28. ledna pořádala se zábava u Gabriela Janáčka v Sobíňově. Obec-
ní úřad složil za rok 1927 200 korun.

23. května 1928 zúčastnil se sbor hašení požáru v Sobíňově, který
vznikl od blewku. Vyhořel obytný domek občana Jelínka. Škoda se
odhadovala na 20.000 Kč. Pojistku majitel měl na 5000 Kč.

Bytového zařízení bylo zachráněno asi za 7000 Kč a jedna kráva.
Požáru se zúčastnilo 13 členů sboru. V činnosti byly dvě převoz-
né stříkačky a tři berlové stříkačky. Při hašení byl poškozen
1 hákový žebřík a 1 berlová stříkačka. Jeden hasič lehce zraněn.
Sboru po několik let posílala příspěvek 10 Kč, paní Anna Karasová-
rozená Janáčková, chot vrchního soud. řady.

V roce 1929

5. 12. 19. a 26. května byli v župní škole v Chotěboři členové:
Karel Konfršt, Ant. Konfršt, Rudolf Pěch a Rudolf Starý.

Velitelem byl Alois Janáček /Lojza Kubů/

Ve Ždírci se konala okrsková požární cvičení. Byla zábava u Břízů
v Sopotech. Prodaly se staré hadice a stříkačka byla půjčena obča-
nům: Břízovi, Bláhovi a Ant. Jonášovi.

V Sobíňově byla zábava 8. září s výtěžkem 600 Kč. Byla přítomna
hasičská hlídka.

29. 4. 1929 dostal sbor pozvání na pohřeb pana faráře A.B. Máky v Sopotech. Z ohledu na jeho vlasteneckou činnost, kdy za války podporoval vojíny a při jejich příjezdu na dovolenou je obdarovával penězmi a v kostel z kazatelny lid povzbuzoval a kázal proti útlaku rakouské vlády a za podpory hasičskému sboru, zúčastnili se členové 1. května 1929 pohřbu zemřelého kněze, spisovatele, lidumila. P. Máka je pochován na starém hřbitově proti vchodu, v hrobce. Nad jeho hroblem stojí kamenný kříž a dvě lípy, které tak miloval a na ně ve svém rodišti v Stružinci u Lomnice nad Popelkou zakládal nadace, které již za jeho života přinášely užitek.

V roce 1929 byla do hasičské zbrojnice zavedena elektřina. Instalaci zaplatila obec.

8. září 1929 provedl sbor požární cvičení, za velké účasti občanstva, které se zájmem cvičení pozorovalo. Byl také přítomen okrskový dozorce J. Stehno a několik dalších hasičů ze sousedních sborů. Po cvičení byl uspořádán průvod s hudbou a po něm byla veselice v hostinci u Janáčků.

25. února 1930 při požáru ve dvoře Křivý, bylo přítomno 14 členů a svým zásahem zabránili vzplanutí přilehlého lesa velkostatku ve Štěpánově, jehož shořením by došlo k velké škodě.

Sbor každý rok sehrál několik divadelních her. Například v roce 1930 byly sehrány tyto hry:

26. ledna "Michal a Matěj", 8. března "Strýc Strachal jede k presidentovi", 6. dubna "Závěť", 8. června "Tulácké dobrodružství", 14. září "Románek na horách", 26. října "Princezna Pampeliška", 26.-října 7. prosince "Ve stínu nenávisti", 25. prosince "Maričkova dovolená". Mimoto tyto hry byl pořádán ples a bylo několik členských schůzí a cvičení.

V roce 1931 bylo sehráno 5 divadelních her, pořádán ples a bylo 9 členských schůzí.

³¹ V roce paní Karasová z Kutné Hory zvýšila svůj příspěvek na 30 Kč. Divadelní hry se sehrály 4, jedna byla provedena ve Střížově. Byly to roky plné kulturních podniků! V dnešní době toto snažení našich předků nedokážem pochopit. Ale bylo to tak!!!

V roce 1929 se pořádala v Sopotech Mikulášská zábava.

Bedřich Jelínek jenž minulý rok vyhořel vrátil polovici příspěvku, který obdržel od sobíňovských občanů. Dal ho na fond pořízení nové stříkačky. Jednalo se o 1150 Kč.

Rok 1930

Sbor se zúčastnil hašení požáru statku Františka Kostkana v Křivém. Útrata činila 85 Kč.

Občané stále více si půjčovali hasičskou stříkačku, aby si mohli vytáhnout vodu ze studně a tu pak vyčistit.

V roce 1930 to bylo pět občanů, které této možnosti využili.

V tom roce se také půřídila modrá látka na uniformy. Za ušití čtyř obleků přijal Alcis Wohlmuth 100 Kč. Byla koupena příruční kufříková lékárna s náplní za 250 Kč a pořízeny 2 žebříky za 320 Kč.

V roce 1931

Šest členů se zúčastnilo sjezdu hasičstva v Pardubicích, dne 12. července. Jedenáct členů bylo na župním sjezdu v Podmoklancech - dne 14. června.

Za účast sboru při požáru v únoru 1930 na Křivém poslala obec Bezděkov 50 Kč. Konala se zábava u Janáčků v Sobíňově. Stříkačka byla půjčena 3 X.

Rok 1932

Byla koupena sanitní nosítka za 103 Kč. Pět členů se zúčastnilo sjezdu v Něm. Brodě. Opravovala se hasičská zbrojnica nákladem 2357, 92 Kč. Byla odevzdána splátka na hasičské jeviště 1200 Kč. Obec Sobíňov přispěla sboru částkou 1000 Kč.

Čistý zisk ze župního sjezdu hasičů v Sobíňově, který se konal 19. června činil 1460, 20 Kč. I v tomto roce byla půjčena stříkačka a to Fr. Holubářovi v Sopotech.

Paní rádová Anna Karasová z Kutné Hory poslala 20 korun.

Pan Křivský ze Sobíňova daroval do sborové pokladny za výpomoc při pohřbu jeho otce 150 Kč.

Rok 1932

Záznam o pracích konaných zdarma pro místnost a opravu hasičského skladu.

Pracovní úsilí občanů v sobíňovské obci není jen za nynějších dob, ale zápisu nám ukazují, že již tak bylo v dřívějších časech. Většinou občané, kteří vykonávali práce při opravě hasičské zbrojnice již nežijí. Za minulá léta došlo k velkým změnám. Některé chalupy zmizely, na místech mnohých byly postaveny nové, nebo přestavěny na moderní domky. I jména majitelů se někde změnila. Pro zajímavost uvádíme celý záznam.

Přívoz cihel: Pan Jaroslav Dymáček, rolník Zvolánov přivezl 400 kusů, pan Josef Kostka, rolník Markvartice přivezl 400 ks, pan František Dymáček, rolník Markvartice dovezl 200 kusů, pan Miloslav Dymáček, rolník Markvartice dovezl 200 kusů, pan Josef Jeníček, rolník Zvolánov dovezl 400 kusů, pan Gabriel Janáček, rolník Sobíňov čp. 6 dovezl 300 kusů, pan Josef Starý, rolník Sobíňov čp. 12 dovezl 300 kusů.

Přívoz a osekání dříví obstaral František Čermák domkář Sobíňov. Dále dovezl a daroval 2 fůrky kamene.

Písek z obecního lomu dovezli: p. Jaroslav Janáček domkář Sobíňov 1 X, p. Josef Málek Nová Ves 1 krát, Josef Starý Sobíňov čp. 43, 2 krát. Jan Křivský Sobíňov čp. 11 2 krát, Antonín Zvolaňek Sobíňov čp. 13 2 krát. Písek na omítku zdí a stropu od Doubravky dovezl 3 fúry p. Jan Starý rolník Sobíňov čp. 8.

Přívoz vápna ze Ždírce z nádraží daroval Jan Karel, řezník.

Přívoz prken na strop a podlahu z pily ze Ždírce daroval Karel Oulický, pekař. Hoblování prken, udělání podlahy, šalování vrat a lomenice obstarali členové sboru Karel Konfršt, František Čermák, Miloš Hošek, Jaroslav Janáček, Karel Jonáš, Stanislav Konfršt. Písek na omítku vyhazoval Miroslav Čermák. Písek do zdí vyhazoval Rudolf Pěch. Návěstní tabuli na skladu namaloval p. St. Valenta Nová Ves. Kamna do místnosti daroval p. Josef Dvořák, Nová Ves čp. 64.

oooooooo

Rok 1933

ani v tomto roce nezahálela divadelní scéna. Byly sehrány 4 divadelní kusy a pořádaná velká zahradní slavnost u Hartmanů v Sopotech, při které byla sehrána hra "Když štěstí chodí po horách". Byla postavena máj, ověšená drobnostmi a šikovní chlapci, kteří vylezli po hladké kladce nahoru, mohli si nějakou věc utrhnut. Vyznamenal se tehdy Jaroslav Hošek, chlapec asi 14 letý; namazal si bosé nohy smolou a tak snáze dosáhl k zavěšeným věcem.

Rok 1934

byl taky bohatý na kulturní události. Jako i v dřívějších létech, vždy v lednu pořádal se ples. Divadelní scéna se otevřela třikrát. 3. června se konal u Břízů v Sopotech věneček.

Sbor každý rok se zúčastňoval ve velkém počtu pohřbů zemřelých členů v místě, na pohřby zasloužilých hasičů v okolí posílal delegáty.

V roce 1935 na pohřbu pokladníka sboru Josefa Pokorného bylo přítomno v průvodu 15 členů.

8. prosince byla konána Mikulášská zábava, divadelní hry byly uskutečněny dvě.

V roce 1936

bylo sehráno 5 divadelních her, z toho jedna krojovaná "Cikánčina pomsta". V tomto roce konečně si členové sboru mohli pořídit motorovou stříkačku.

14. března 1936 firma Strátilák z Vysokého Mýta ohlásila odeslání stříkačky. Přišla do Sobíňova 29. března. 30. a 31. března zaučil montér od firmy Strátilák 4 muže v obsluze stříkačky.

Rok 1937.

Ve světě napětí. Hitler hrozí Československu. Mluví se o válce.

V Sobíňově hasiči pracovali jako v předcházející roce.

Leden začínal plesem. Nacvičili divadelní hru "Paprsky smrti".

V únoru pořádali maškarní merendu. 7. března byla sehrána divadelní hra "Paprsky smrti", odpoledne pro mládež, večer pro dospělé a hned 21. 3. objednali druhou hru "Hanička z Podlesí".

27. března na Bílou sobotu, členové vzdali čest, u pomníku padlých a trubkou ohlásili dvě minuty ticha.

28. března byla sehrána "Hanička z Podlesí", opereta o 3 jednáních.

Rok 1937

Dne 10. května o 23 hodině 15 minut vypukl požár u Františka Ondráčka v Nové Vsi čp. 33. Během 15 minut se dostavil sbor k požáru s motorovou stříkačkou v počtu 15 členů. Po 1 1/2 hod. námaze byl oheň zdolán a uhájeno sousední stavení Rudolfa Guhla čp. 32. Stroj bezvadně pracoval a k úrazu nepřišel nikdo. Čtyřčlenná hlídka stržila požářiště až do rána. Ve čtyři hodiny ráno deset členů dokončilo potřebné zajišťovací práce a v 6 hodin se navrátili do hasičské zbrojnice. Škoda byla částečně kryta pojistkou.

11. května pohřbu přispívatele Jana Starého se zúčastnilo 11 mužů. Okrskového cvičení ve Slavětíně 13. června bylo přítomno 8 členů, na slavnosti ve Starém Ransku zastupovali sbor 4 členové.

25. července byla pořádaná slavnost v Sobíňově na paměť bitvy u Zborova.

Rok 1938

byl posledním rokem svobody, před německou okupací.

5. února pořádali hasiči ples v Sopotech. 19. března sešli se na valné hromadě. 4 delegáti 20.3. byli na župní hromadě. Divadlo se nehrálo žádné, jen na Silvestra se konala zábava.

Rok 1939

21. ledna byl hasičský ples u Břízů v Sopotech. Ještě 13. března sbor objednal divadelní knížky na ukázku, ale divadlo a ani žádána zábava ten rok již nekonala.

15. března 1939 vstoupili do naší vlasti hitlerovští vojáci a všechnu kulturní činnost přerušili. Smutek se vloudil do lidských myslí, všichni zdrceni očekávali věci příštích. V zápisníku, mezi strohými řádky cítíme beznadějnou; zápis se menší až 29. ledna 1940 končí úplně! Končí i listy v knize a s nimi všechna nadšená práce hasičského sboru v období mezi dvěma krutými válkami.

oooooooooooo

Druhá světová válka

byla mnohem krutější než první. Členové sboru sice na frontu povoláváni nebyli, tak jako v první světové válce. Hitler Čechům nevěřil, a le museli odjíždět na otrocké práce do Německa, kde pracovali 10-12 hodin denně při mizerné stravě, ubytování v dřevěných barákách, kde trpěli zimou a byli trápěni různým kousavým hmyzem. Když se pak stupňovaly nálety na německé továrny a města, kdo z nich mohl prchal z pracovního nasazení a doma se ukryval. Mnohde v rodině na 2 - 3 potravinové lístky žilo pět, šest osob. Následkem náletů byly nařízeny v Čechách a na Moravě protipožární hlídky. Hlídky byly napřed čtyřčlenné, později dvoučlenné, mimo hasiče, který musel držet službu v místnosti požární zbrojnici. Ostatní z hlídky měli povinnost chadit po obci. Hasič ve zbrojnici byl zároveň velitelem hlídky. Musel se zdržovat ve strážnici, mohl, když to bylo možné spát, ale oblečený.

Hlídky byly kontrolovány policajtem, četníky a ke konci války i vlasovci z protipartyzánského oddílu z Křížové, kde jich bylo na padesát. Byly to krušné roky jak pro hasiče, tak i pro všechny obyvatelé obce a celého státu. Rok za rokem přicházelo stále větší utrpení. Válka trvala šest let. Konečně v květnu, roku 1945 přichodem našich bratří z Východu, kteří nás osvobodili od návlády nacistů, nastal vytoužený mír. Skončila druhá světová válka, kterou způsobili zase Němci, jako tu první. Miliony lidí ve válce ztratilo své životy, miliony zůstalo zmrzačených, jak na těle tak i na duši.

Po válce se sbor znova vzpamatoval a s novým nadšením, tak jako po první světové válce, počal svou činnost. Do sboru se přihlásilo mnoho mladých mužů. Starší mladším předávali zkušenosti. Po příchodu Rudé armády organisovali sběry trofejního válečného materiálu, který se svážel k hasičskému skladišti, kde byl připravován k odvozu na likvidaci. Zúčastňovali se rozdělování konserv, cigaret ap. kořisti po Němcích. Odtrášovali z luk opuštěná vozidla, spálená, zničená auta, koňské povozy, polní kuchyně, zbraně všeho druhu. Po velkém poválečném úklidu prvně se zúčastnil sbor v krojích na věřejnosti, dne 10. června 1945. V Sobíňově se konal pišťákový vzpomínkový smuteční průvod, na paměť padlých občanů ve válce a dne 5. května v boji u Ždírce. Shromáždění všech účastníků bylo v Sopotech před školou, kde bylo vzpomenuto všem zahynulým při perzekuci a v bojovém střetnutí s Němci. Ze Sopot průvod procházel Novou Vsí do Sobíňova, k hrobům padlých, kde

členové sboru stálí čestnou stráž.

oooooooo

VELKÉ POŽÁRY V KRAJI

oooooooooooooooooooooooo

O k r e s n í úřední l i s t

c.k. okresního hejtmanství v Chotěboři

Rok 1890, číslo XII.

Pánům starostům obcí!

Dne 2. listopadu t. r. vyhořelo v obci Schönfeldě, /Zižkovo Pole/ okresu Přibyslavského 11 rolnických stavení a 4 důmkáři úplně. Ubozí pahořelí zachránili jen co na sobě měli. Způsobená škoda obnáší 53.500 zl., pojistné naproti tomu je nepatrné. Bída mezi pahořelými jest nevýslovna a nedá se vyličiti a něštěstí jejich tím krutější, že je zastihlo v době zimní.

K ulehčení bídy povoluji sbírku milodarů a peněžité sbírky sem laskevě zaslali, podpory jiného druhu pak zaslali obecnímu úředu v Schönfeldě.

V Chotěboři, dne 25. prosince 1890.

Jan Gemrich rytíř z Neubergu,

c. k. okresní hejtman.

oooooooo

" Z l a t á P r a h a " obrázkový časopis, roč.X, čís. 25,
rok 1893, strana 298 - 300.

Městys Krucemburk po požáru

Mezi katastrofami, jež kdy v Čechách byly způsobeny dravým, rozpoutaným živlem, jednou z nejhroznějších a nejosudnějších byl požár, kterým byl zničen městys Krucemburk dne 27. dubna 1893. V několika málo hodinách, které však prožitými hrůzami podobaly se věcnosti, stalo se toto městečko, po většině chudším obyvatelstvem obydlené, obětí plamenů. Oheň, jež ozebračil sta a sta rodin a uvrhli tisíce nešťastníků do nejkrutší bídy, vypukl právě ve chvíli, kdy většina občanů zasedla k obědu. Bylať zrovna 12. hodina polední, když ze střechy domu kupce p. Štilla začal vystupovati obláček dýmu a v záptěti na to se ozval žalostivý hlas zvonů na poplach.

Sprvu se myalilo, že věc ta je zcela bezvýznamu a že ohň v nejbližší chvíli bude uhašen. Ale nežli se kdo nadál, vyšlehl k obloze vysoký plamenný sloup a hned na to poskakovaly ohnivé jazyky po střeše obou domů sousedních, z nich v jednom byla umístěna obecná pětitřídní škola. Zároveň přidružil se k tomu prudký vichr, jež hnal plameny k protější straně ulice, kde rovněž domy začaly chytati. V půl hodině hořela celá ulice k náměstí vedoucí a za málo okamžiků i toto bylo jedinou obrovskou pochodní. Úsilí dostavšich k ohni se dobrovolných sborů hasičských bylo malomocné. Začaly chytati i domy v jiných ulicích pobočných, zvláště směrem k Vojnovu Městci a k Binkově továrně a ze dvouset čísel, jež městečko čítalo, 141 bylo v krátké době zničeno. Jen 61 čísel, mezi nimi kostel, podařilo se nadlidskému namáhání hasičů zachrániti. Nelze ani vylíčiti zděšení a strašlivý zmatek, jež při požáru zmocnil se všeho obyvatelstva kruceburského.. Toto nebylo ani sto, aby nejvzácnější kusy svého majetku zachránilo neboť, aby samo uhájilo život, muselo hledati spásy v rychlém útěku. Na ulicích, kde hořelo, chytaly i hadice a stříkačky a rovněž chytal oděv na těle hasičů. Na dvěstě rodin zůstalo bez přístřeší a muselo nocovati na ulicích, nebo na polích kolem města. Jistá žena byla při požáru tak popálena, že dva dny poté zemřela. Mimo to byli těžce popáleni jeden muž a jiná žena a dva hasiči, spadše se střechy, dosti značně se zranili. Několik dítěk se pohrešovalo, na štěstí však byly nalezeny později v sousedních obcích, kam jaty zděšením se utekly. Při ohni působilo dvanáct tříkaček, ale rozkacenému, vše ničícímu živlu nebyly ste klásti meze, jak také obraz náš, kde je městys Krucebura zobrazen se strany od Žďirce, s dostatek dosvědčuje.

Ale děsnější ještě je pohled do duše ubožáků, kteří požárem tím přišli o vše co měli: sídlit v nich zoufalství. Nedostatek nejnuttnejších potřeb životních, bída a hlad - toť jejich budoucnost, jestli neotevře se pro ně štědrá ruka šťastnějších krajanů. Aby se stalo to měrou nejhodnější a co nejdřívě přejeme ze srdce!

oooooooooo

"Průvodce Kruceburem" od Josefa Kynčla,
rok 1918, strana 316 - 317.

Roku 1893 bylo neobyčejné suché jaro, zejména v dubnu byla po 3 neděle veliká vedra. Za takového počasí ve čtvrtek dne 27. dubna po 12 hod. polední vyšlehl ze střechy domku p. Štilla plamen, který se stal větší části městečka osudným.

XXVIII. ročník "Světozoru" líčí na straně 300 hroznou událost takto: Oheň vypukl v domku p. Štilla, kterýž domek pronajal byl hrnčíři Hnizdilovi. Dle pověsti hrály si v domku děti se sirkami a zapálily roští uvnitř síně a za krátko zachvátil oheň i ostatní části domku a šířil se s úžasnou prudkostí, s níž těžko zásapiti bylo hasičským sborům na pomoc přispěvším.

K této zmínce budiž podotknuto, že Hnizdil byl vlastně hokynářem, který také hrnce prodával. Dětí měl pět.

Jak neobyčejnou rychlosťí se oheň šířil k východu, povzbuzován nastalým proudením vzduchu, svědčí to, že v nevelké době bylo 116 domů v plamenech, čímž přišlo o přistřeší 235 rodin v 940 osobách. Není divu, že chytil se i nedaleký včelín s řadou úlů. Vznítivší se med a vosk přispěl k šíření se požáru, neboť střechy byly skoro vesměs šindelové. Tato okolnost zavdala příčinu k různým domněnkám o vzniku požáru.

oooooo

Pozn.: I když udávaný počet vyhořelých domů v roce 1893, ve "Zlaté Praze" a "Světozoru" se neshoduje, jistě to bylo velké neštěstí pro tehdejší obyvatele městečka Křížové.

oooooo

Havličkova Borová. Kronika požárního sboru v Havličkově Borové.

Roku 1835 vypukl požár a strávil 49 domů. Roku 1861 vyhořelo 9 čísel. 26. ledna 1875 zapálil blesek kostelní věž, v které shořel historický archiv. Roku 1878 shořelo 16 domků. Nejhroznější byl však r. 1886 kdy 10. září zničil oheň 64 budov i s příslušenstvím, mezi nimi i školní budovu, takže zůstalo 136 rodin bez přistřeší, ale již 12. února 1887 vznikl nový požár, který strávil skoro vše, co bylo leni ušetřeno.

Vepříkov u Chotěboře. Školní kronika Vojnův Městec.

30. července 1910 vyhořela téměř celá ves Vepříkov u Chotěboře. Ze 67 domů zůstala pouze škola a 7 stavení. 59 čísel lehlo popolem během 2 hodin, neboť suchem a prudkým větrem podporovaný požár nedal se zastavit, ač se sjelo brzku 13 hasičských sborů. Škoda způsobená se odhaduje na 1,2 mil. korun, pojistění pouze 64 tisíc. 63 rodin zůstalo bez přistřeší, těžce popálené 2 osoby. Shořelo i několik kusů skotu a mnoho drobných zvířat, obydli se všim příslušenstvím a zásobami.

Okrasní úřední list c. k. okresního hejtmanství v Chotěboři
Číslo VI. , rok 1894 . Strana 2.

Dne 16. dubna t. r. vypukl v Radostíně požár neznámým spůsobem a ztrávil deset usedlostí. Škoda tímto požárem spusobená, páčí na 30.000 zlatých, kdežto pojištění všech pohořelých činí pouze 2000 zlatých. Pohořelým shořelo vše, tak že mnozí z nich zachránili pouze to, co měli na sobě, neboť při panujícím vichru nedalo se nic zachrániti.

Žádám tutíž všechny pány purkmistry a obecní starosty zdejšího politického okresu, aby v obcích svých zavedli sbírku milodarů k ulevení býdy pohořelých a sebrané obnosy sem zaslali, načež ku zmíněnému účelu odvedeny budou.

/Pozn.: přesný opis i s chybami/

oooooooo

O požáru sedmi chalup v Sobíňově, v roce 1880 máme jen málo zpráv. V kronikách farních a školních nejsou o ohni žádné zápisy. Máme jen vzomínky pamětníků a občanů, kteří slyšeli o ohni vyprávět.

Josefa Doležalová- Hauserová z Markvartic, nar. 14.3. 1865 /zemřela ve vysokém věku/, vyprávěla: "V roce 1880, při velkém požáru v Sobíňově shořela stavení Zvelánka, Čermáka, Ondráčka, Janáčka, druhého Ondráčka, hospoda Janáčka a ještě jedno, majitele už nepamatuji. Chalupy byly většinou dřevěné a pokryté dešky. Bylo to v červnu, právě o Bežím Těle. Soused Nevoň šel na procházku na Březinku. U jednoho z postižených stavení si zapaloval fajfku. Nevěděl, že mu část rozpálené hlavičky sirký odlétla do blízké slámy a tu zapálila. Zjistil to až na Březince, když už stavení hořelo. Od něho chytily další chalupy. Sobíňov většinou trpěl nedostatkem vody a tak to bylo i toho roku. Lidé se museli spojit v řetěz a až z dolní části Nové Vsi podávat si vodu v nádobách na hašení ohně. Po tomto neštěstí byly vykopány u větších hospodářstvích rybníčky, aby v případě požáru byla voda na hašení. Byly u Janáčkovy hospody, před Čermákovými, u Starých / v chalupě/, Starých/Ječmínků/, Starých / u Tobiáše/ a jinde. Aby se nemusela při ohni tahat voda až z Doubravky a Kančí studně, dohodli se muži a založili hasičský spolek."

Podobně vyprávěl, jak slyšel od rodičů, o požáru v Sobíňově Jaroslav Dymáček ze Zvolána, narozený 29.4.1885, jehož otec byl starostou obce od r. 1878- 1882 a pak po dobu první světové války. Otec Jaroslava Dymáčka měl zásluhu o pořízení stříkačky pro sbor vzniklý roku 1881. Z jeho iniciativy postavila obec roku 1886 hasičské skladiště. U něhož byla r. 1907 zbudována obecní váha.

Josef Běloušek, narozený 20.12.1871, z Bílku čp. 44, vzpomínal na vyhoření šesti chalup na Bílku, v roce 1883 i pamatoval oheň v roce 1880 v Sobíňově. Nejvíce mu utkvěla v paměti hrozná povodeň na Doubravce v roce 1883, při niž se vyznamenali hasiči.

V Chotěbořském zpravodaji, ročník XI, 2, 1983, strana 15 byl otištěn článek Karla Janáčka Sobíňov.

Pamětníci té velké povodně v roce 1883 na říčce Doubravě už nežijí, jen deska na staré chalupě v Bílku připomíná, kam až sahaly vody rozběsněné řeky. V sopatské školní kronice se o povodni píše: "V měsíci červnu t.r. , a sice 18., 19. a 20. trval ustavičný déšť, takže se 21. a 22. velmi rozvodnilo na zdejší řece Doubravce, jakážto povodeň ani skoro v paměti není. Celé okolí Sopot poskytovalo hrozný pohled, rybníky byly naplněné tak, že přetýkaly přes hráze a zaplavily luka a pole, veliké škody způsobily. V Bíleckém rybníku přibylo 21. tolik vody, že hráz se podemlela a k večeru ji voda strhala. Vody vrazily do domů oknama, kamna, stavby tkalcovské a podlahy porouchala, také jeden domek a stodolu podvrátila a most u silnice strhala. Nářek a bědování všude se ozývalo! Tato povodeň šla okolo celé Doubravice, místem mlýny porouchala, zaplavila velkou část úrody luční a polní až ke Starému Kolínu. Škody jsou značné, tráva je podkalena, že nebude k potřebě."

Když jsem v roce 1960 prvně putoval po březích naší původné říčky od jejího pramene až k Lebi, pamětníci této povodně ještě žili. Staří občané Bílku Půjman a Běloušek měli přírodní katastrofu ještě v živé paměti. Vyprávěli, jak se protrhly hráze Bíleckého rybníka a voda zatopila devět stavení. V poslední chvíli chotěbořtí hasiči zachránili jednoho hospodáře před utopením, když vlna smetla jeho dřevěnou stodůlku, v níž byl právě dobytku pro krmení, a nesla ji po proudu. Sotva hasiči stodůlku háky přitáhli ke břehu a on z ní vyskočil, malá stavba se sesula a byla nesená pryč.

Zajímavé bylo, že silniční most, stažený litinovými deskami, byl smeten, zatímco prastarý malý mostek pocházející podle lidové tradice z doby Karla IV. náporu vod odolal.

V bývalé Pešoutově brusírně v Mariánském údolí pod Libicí místním stařenka Pešoutová vyprávěla o zániku jejich první dílny, která stávala nedaleko Dolního mlýna. Doubravským údolím se valily ohromné spousty vody se vším, co kde z břehů pobraly, i s nedávno odvětvenými kládami nad brusírnou. Klády jako berany narážely do zdí výstavné, jednopatrové budovy a v krátkém čase ji celou zničily. Pešoutovi stačili zachránit jen něco peněz, několik broušených sklenic a starý památný obraz.

Až půjdete procházkou údolím Doubravy od Bílku, nezapomeňte si prohlédnout desku na domku u mostu pod silnicí a malý kamenný mostek se dvěma oblouky, o němž se vypráví pěkná pověst. Jistě ji znáte.

ooooooooo

O povodni a pomoci hasičů vypráví v knize "Doubravka" od J.V. Neudoerfla - r. 1892- krajánek Fiala:

"Byl jsem toho dne a roku, v Horním mlýně. Po několik dní za sebou pršelo, a zmíněného dne proměnil se déšť v prudký lijavec dole, ale tu nahoru v hroznou průtrž mračen. Netuše nic dobrého vydal jsem se k Bílku, než co jsem spatřil zde, naplnilo mne hrůzou. Tu nad obcí býval rybník největší ze všech, jež napájela druhdy Doubravka. Minulý, i dešti byl natažen, co mohla hráz stačiti, a stále ještě hrnuly se do něho spousty vody, která div že hráz nepotrhlala. O hrozícím nebezpečí byla dána zpráva do blízkého města Chotěboře, odkud přichvátal na pomoc sbor hasičů, a věru! hoši ukázali, že se nebojí ani ohně, ani vody. Některí pracovali u splavu, aby zjednali vodě více odtoku, jiní sesilovali slabší místa hráze, na nižší pak nakládali hnoje a hlíny, aby je zvýšili a opět jiní pomáhali vystěhovati obyvatelé domů, jež byly v nebezpečí záplavy. Než všechna práce byla marná. Prudký vítr zedmul vodu, vrhl ji proti hrázi, vlny prorazily nově nanesené části a přelily se na druhou stranu. Dílo spousty brzy bylo vykonáno. Jakmile učiněna prvá stružka, vymílala si voda otvor vždy širší a hlubší úžasnou rychlostí, zbořila hrázevý štět a valila se širokým proudem průlomem v hrázi dolů do údolí. Nijaká lidská síla nebyla více s to ji zadržeti. Níže ležící domy byly okamžitě zaplaveny, dále ležící silniční násep protržen a věru! tenkráte

ukázala Doubravka, co umí, když se rozhněvá. Všecky dolejší mlýny a obce byly v nebezpečí zátopy, než na štěstí dostaly v čas výstrahu, a proto měly se na pozoru. Protržená hráz nebyla více vy stavena a rybniční pozemek byl proměněn v louku".

oooooo

Jistě i tehdy nově vzniklý sbor dobrovolných hasičů v Sobíňově měl plné ruce práce. Možná, že se i záchranných prací na Bílkách zúčastnil společně s chotěbořskými hasiči.

oooooo

Za 105 roků trvání požárního sboru se v členstvu vyměnilo mnoho mužů a v posledních letech i dětí - dívek a chlapců. Za 105 let se také při činnosti hasičů- požárníků hodně zběhlo. Hasiči - požárníci byli a stále jsou, i přes krátká údobí stagnace, po všechny časy hybnou pákou v kultuře na vesnici. Pokud byl dostupný materiál uvedli jsme alespoň částečně jejich práci. Byly to většinou činy záslužné.

Ale dějepisci se nemají výhýbat ani zatajovat případy, tzv. nepopulární.

Stalo se při požáru hostince v Sopotech, z 15. na 16. října 1955 o jedné hodině v noci.

Po vyhlášení požáru poplašnou trubkou, v krátké době přiběhli tři požárníci ke zbranění. Otevřeli vrata a se stříkačkou vyjeli po cestě ke hřbitovu. Dotáhli stříkačku ke kříži na kopec, nad Sopoty a tam si uvědomili, že by těžký stroj s kopce sami neudrželi. Mnoho mužů a žen zvědavých na oheň u Brázů běželo kolem nich, ale žádný jim nepomohl svést s kopce stříkačku. Minuty utíkali a oni jen bezmocně se dívali jak se nad hospodou oheň rozehráhá. Až když přiběhlo několik dalších členů sboru podařilo se jim stroj dopravit k Doubravce a připravit ke stříkání. I tam bylo zdržení. Ničdo z nich, kteří byli u stříkačky nedokázal uvést stroj do chodu. Když se jim to přece podařilo, stříkali již proti nim do ohně vycvičení požárníci z bílecké posádky.

Další příhoda se stala v polovině padesátých let.

Na návsi v Sobíňově, v jedno sobotní odpoledne se rozlehl poplašný hlas hasičské trubky. V krátké době před zbrojnicí se shromáždila většina členů sboru a i dalších mužů ochotných pomoci. Všichni byli ochotni pomoci likvidovat vzniklý požár kravína v nedaleké vesnici Příjemky.

Rychle byla otevřena vrata, spolehlivá Stratílkova stříkačka vytažena, auto nastartováno. Velitel přehlíží zdali všichni mají přílby, jestli je všechno v pořádku. V tom kdosi zavolá: "Kde jsou hadice?" Zraky všech se upřou na prázdné schránky automobilu. Za Bílkem k obloze se valí hustý dým. U hasičského skladu zmateční členové i s velitelem sboru chvatně hledají nejpřebnější věc k hašení. Celé auto i zbrojnice jsou prohlédány, padají otázky, ozývá se hnějivý křík. Od budovy národního výboru běží tajemník. Zkroušeně volá: "Hadice jsou v kukuřici na poli u Markvartic." Jako když naleje oleje do ohně. Po jeho zprávě ve skupině dobrovolníků se strhne oprávněné pobouření. Jeden před druhého volá: "Co kdyby hořelo ve vsi, budeme se dívat jak chalupy hoří?" "Kdo dal svolení, kdo dál hmlil hadice?" celý brunátný kříčí velitel sboru. Tajemník po vysvětlení, že půjčil hadice družstvu na stříkání kukuřice ztrácejí se rychle za chalupami.

Po této příhodě velitel s několika dalšími vystoupil ze sboru.
oooooooo

Profesor podivín v hasičské zbrojnici

oooooooooooooooooooo

Před první světovou válkou po několik roků až do r. 1916 bydlel v Sobíňově podivný muž. Napřed bydlel u Volmutů, ale protože byl nepořádný a chodil špinavý a zavšivený Volmutovi ho vykázali z domu. Nastěhoval se proto do hasičského skladu, které mělo vrata z obou stran a když vál vítr a bylo chladno do skladu ošklivě profukovalo. Ve zbrojnici, kde ho hasiči nechali bydlet z milosti, měl kůží potažené kanape na kterém spal a pak několik knih. U zbrojnice byla ve špatném stavu obecní váha a tou se dalo do skladu vlézt. Toho využívali kluci a za profesorem lezli a na něho pokřikovali: "Číslo pět!" Obyvatel zbrojnice se proto velmi zlobil a chlapce hořil. Říkalo se, že se pomátl proto, že dal jednomu studentu pětku a ten se pak zastřelil.

Jednou, když profesor kdesi chodil, snad scháněl nějaké jídlo, rozpustilí kluci se mu do "bytu" vloupali a ukradli mu několik knížek. A když ho spatřili na cestě, když se vracele, počali po něm házet kamení. Jedním kamenem ho zasáhli, že sousedi mprofesora museli ošetřovat.

Tato nepěkná událost se dostalo k soudu, četníci po vsi zabavovali zcizené knihy a představenstvo obce bylo voláno k zodpovědnosti. Sobíňovští darebáci byli od tatíků přísně potrestáni.

oooooooooo

Vyprávěl Sláva Čermák, jeden z účastníků.

Členové hasičského sboru v Sobíňově, ve vojenské službě, za první světové války.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Jednací zápisník - zápis ze dne 2. 12. 1915.

Jan Němec Sopoty, Josef Hošek Sobíňov, Josef Dvořák Nová Ves, Antonín Růžička /učitel/ Sobíňov, František Karel čp. 42 Sobíňov, Karel Janáček Sobíňov čp. 40, Arnošt Jeníček Sobíňov čp. 58, Josef Kostkan Markvartice, Jaroslav Kozel Sobíňov, Josef Pokorný Sobíňov, Josef Janáček Sobíňov čp. 40, Eduard Jeníček Sobíňov čp. 58, Josef Joska Sobíňov čp. 51, Jan Pěch Sobíňov, Josef Jelínek Sobíňov čp. 48, Josef Janáček Sobíňov čp. 27, Tobiáš Starý Sobíňov čp. 61, Josef Starý Sobíňov čp. 43, Antonín Starý Sobíňov čp. 16, Alois Starý Sobíňov čp. 11, Jaroslav Janáček Sobíňov čp. 41, Josef Starý Sobíňov čp. 37, Daniel Vašíček Sobíňov čp. 46, František Karas Sobíňov čp. 60, Jan Starý Sobíňov čp. 8, Karel Starý Sobíňov čp. 55, Antonín Karas Nová Ves, František Čermák Sobíňov čp. 5, Bohumil Joska Sobíňov, Karel Jonáš Sopoty, František Starý Sobíňov čp. 50.

oooooooo

První světová válka

Již krátce po vypuknutí války musela velká část členů sboru narukovat. Po narukování prvních, následovali další a jak válka pokračovala, byli povoláváni další 20, 19 a i 18 letí chlapci a pak 36 letí, později 42 až 50 letí muži. Vyhlášky k odvodům následovaly v letech 1914 - 15- 16 jedna za druhou a byly číslovány podle abecedy a vystřídaly téměř celou českou abecedu.

Z front přicházely smutné zprávy o padlých a zraněných mužích ze Sobíňova, členech i nečlenech sboru.

Čtyřicet mužů, z nich hodně hasičů, z obce Sobíňovaalezlo smrt na různých bojištích, za cizí zájmy.

Po rozpadu říše Rakouské, z těch, kteří se šťastně ve zdraví vrátili domů se znovu utvořil sbor a s novým elánem, ve svobodné republice pracovali pro blaho svých občanů.

oooooooo

Pro nedostatek archivního materiálu nemáme možnost uvést jména všech hasičů- požárníků za 105 let trvání sboru. Uvádíme seznam členů, z roku 1971. V seznamu jsou ještě některí, jenž prakticky zasvětili většinu svého života požárnícké činnosti.

1. Borák Rudolf	č.	nar. 23.7.1942	
2. Dvořák Jaroslav	č. 173	" 20.8.1933	
3. Dočekal Ladislav	č. 169	" 3.9.1933	
4. Dymáček Ladislav	č.	" 14.3.1936	
5. Dostrašil Oldřich	č.	" 31.5.1946	
6. Fiala Josef	č. 227	" 25.4.1924	
7. Hamza Bedřich	č. 45	" 2.3.1931	
8. Holubář Emil	č. 202	" 10.12.1911	+
9. Holubář Jiří	č. 208	" 18.10.1931	
10. Illich Miroslav	č. 180	" 23. 5.1927	+
11. Illich Antonín	č. 158	" 28. 1.1945	
12. Janáček Vít	č. 74	" 1. 7.1908	
13. Jelínek Jiří	č. 28	" 25. 2.1923	
14. Jelínek Jiří	č. 28	" 7. 6.1948	
15. Jelínek Jaroslav	č. 28	" 22. 2.1947	
16. Jonák František	č. 206	" 16. 9.1906	+
17. Joska Haroslav	č. 264	" 29.12.1942	
18. Kafka Jiří	č. 9	" 23. 4.1921	
19. Kafka Stanislav	č. 37	" 2. 8.1929	
20. Konfršt Josef	č. 73	" 12. 3.1939	
21. Křivský František	č. 181	" 23.11.1932	
22. Křivský Josef	č. 79	" 12.12.1941	
23. Kučláček Ladislav	č. 190	" 7.12.1944	
24. Ležák Blahoslav	č. 101	" 1. 4.1945	
25. Málek Ladislav	č.	" 18. 4.1908	

26. Marek Vojtěch	č. 193	nar.	26. 8. 1924
27. Mužík Gejza	č. 30	"	1. 2. 1928 +
28. Ondráček Oldřich	č. 98	"	14. 11. 1925 +
29. Ondráček Rostislav	č. 7	"	20. 2. 1929
30. Oulický Jaroslav	č. 26	"	5. 7. 1919
31. Peřina Karel	č. 225	"	1. 9. 1939
32. Pecina Jaroslav	č. 174	"	3. 7. 1929 +
33. Pokorný Česmír	č. 172	"	28. 3. 1922
34. Procházka Bedřich	č. 44	"	22. 12. 1922
35. Procházka Antonín	č. 191	"	9. 12. 1940
36. Pěch Adolf	č.	"	1898 +
37. Procházka Jan	č.	"	1944
38. Starý František	č. 97	"	3. 12. 1905 +
39. Starý Proslav	č. 60	"	9. 10. 1929
40. Starý Rudolf	č. 231	"	22. 9. 1901 +
41. Stehno Oldřich	č. 42	"	29. 11. 1914
42. Starý František	č. 36	"	15. 9. 1935
43. Starý Jaroslav	č. 157	"	24. 12. 1943
44. Škarýd Miroslav	č. 137	"	28. 8. 1925 +
45. Volmut Alois	č. 57	"	10. 11. 1907
46. Vrabec Miloslav	č. 16	"	17. 12. 1925
47. Zvolánek Milan	č. 38	"	26. 6. 1934
48. Zvolánek Jan	č. 32	"	6. 4. 1942

ooooooooo

OPIS 2. února 1986.

+ - členové zemřeli

ooooooooo

"Českomoravská vysočina", díl I., kraj německo brodský, r. 1939.
ooooooooooooooooooooooo

Snaha po organisování samostatných hasičských sborů na Českomoravské vysočině počala se uplatňovati v letech 1870 zakládáním prvních sborů dobrovolných hasičů. Mezi nejstarší sbory v našem kraji patří Úsobí, Německý Brod a Lipnice na Sáz. Do roku 1880 přibyly k nim sbory Polná, Chotěboř, Pohled, Česká Bělá a Lípa.

První pokus o vytvoření většího organizačního celku stal se již v r. 1879, kdy byl vytvořen prozatimní výbor pro ustanovení "Župní jednoty hasičské v Čáslavsku a okolí". Obvod jednoty sahal od Kutné Hory až po Německý Brod a sdružoval všechny sbory celého kraje čáslavského. Hned v prvopočátcích projevovaly se veliké obtíže ve správě tak velikého celku a proto již r. 1882 došlo k založení samostatné hasičské jednoty v N. Brodě.

Dne 4. června 1882 k ní patřily sbory: Polná, Chotěboř, N. Brod, Úsobí, Česká Bělá, Lípa, Pohled a Lipnice.

V roce 1883 přihlásily s k župní jednotě N. Brod, sbory Přibyslav, Dolní Krupá, Polnička, Nižkov, Štoky a Sobíňov.

V roce 1895 utvořily se ze župy německobrodské, která zaujímalu rozlehlý kraj a tvořila těleso těžkopádné, jež dalo se nesnadno spravovati, dvě nové župy a to župa humpolecká a župa chotěbořská.

oooooooo

Opisy staré korespondence a listin

Horní Studenec 20. června 1904.

Správo sboru!

Sdělujeme, že valná hromada župní bude dne 17. července 1904 v Chotěboři spojená na oslavu 25 ti letého jubilea sboru Chotěbořského. Přiložené pověřenky račte náležitě vyplnit a tyto až při valné hromadě osobně delegáty zvolenými odevzdati/nikoli zasílati poštou/ před valnou hromadou v zasedací síni městské radnice v Chotěboři. Dle přiložené mapky, rozdělena jest usnesením výboruvým, ze dne 17. dubna t.r. župa na 8 volebních ~~výběrových~~ skupin. Každá skupina zvolí si jednoho přísedícího do výboru župního, kterýž jest povinen počas své působnosti tříleté ve výboru své skupině podávat zprávy o působnosti župního výboru o jeho usneseních.

Sbor, jehož jméno v mapce podtrženo, svolá ostatní sbory/ jich delegáty/ do sídla svého k úradě o navržení kandidáta, do výboru župního nejdéle do 5. července t.r. a nejdéle, do 10. července oznámi jméno navrženého župnímu jednateli k sestavení celé kandidátní listiny. Sbor Chotěbořský jmenuje všecky čtyři náhradníky příslušných výboru. Zároveň učiňte návrh na jmenování 3. přehlížitelů účtů. Dosud byli p.p. Václav Firkušný, hoteliér z Chotěboře, Julius Mayer, říd. učitel z Nové Vsi a Bohumil Kopecký, říd. učitel z Libice.

Prosíme snažně a přátelsky správy sborů, by při sjezdu v Chotěboři zachovány byly veškeré organizační předpisy naše, by župa jako celek jediný vzornou kázni důstojnost cti hasičské zachovala a tím více příznivců získala. Vystupme mužně, sebevědomě, by viděti bylo, že jsme si vědomi svých povinností těžkých, jež dobrovolně jsme na sebe vzali.

Nashledanou v Chotěboři!

S upřímným bratrským pozdravem: Alois Ludmila.

oooooooo

Hasičská župa Chotěbořská

Borová 10. ledna 1905.

Čís. ž. 24. 1905

Správo sboru!

1. Seznamy členské, v nichž uvedeni musí být i činovníci sboroví, zašlete určitě do 31. ledna t.r. dvojmo a nepodepsané žup. jednateli.
2. Za každého člena v seznamu zaplatiti jest 40 h příspěvku. Náhrada za tiskopisy obnáší pro sbor 22 h.
3. Peníze zasílejte vždy na př. p. Fr. Musila žup. pokladníka v Borové u Přibyslavi.
4. Oznámení valné hromady zasílá se jen sl.c.k. okres. hejtmanství v Chotěboři.
5. Spolkové výkazy zasírají se dvojmo jen c.k. okres. hejtmanství do konce ledna za rok 1905.
6. Nezapomeňte: z každé zábavy aspoň 2 K věnovati sirotčí pokladně, pořádati dobrovolnou sbírku a uložiti si dobrovolně dávati 2 h týdně pro sirotčí pokladnu.
7. Nezapomeňte: na "Národní daň"

8. Předplatné na "Hasičské rozhledy" zasílejte jen na župního pokladníka.
9. Řídte se všemi organizačními předpisy!

Alcis Ludmila jednatel

Jan Hruška starosta

Razítko

Hasičská župa Chotěbořská

oooooo

Slavná správní rada spolku dobrovolných hasičů v Sabinově!

V úctě podepsaný oznamuje,
že ze spolku vystupuje!

V Sopotech dne 13. dubna 1885.

Josef Slavík učitel

oooooo

Slavná správní rada spolku dobrovolných hasičů v Sabinově!

V úctě podepsaný oznamuje, že ze spolku vystupuje!
V Sabinově, dne 13. dubna 1885.

Josef Žilík učitel

oooooooo

Ctěný spolek dobrovolných hasičů v Sabinově!

Vyhovujíc přání některých činných členů, vzdávám ~~de mě~~ svěřeného místa jednatelského, v naději, že nástupce v tomto čestném úřadě lépe prospívati bude a zároveň vystupují i ze správní rady. Děkuji et. spolku za prokázanou důvěru a přeji jemu veškerého zdaru k dalšímu jeho působení.

V Sabinově dne 18 června 1889.

Josef Bednář

oooooo

Na závěr

ooooooooo

Byl jsem požádán o sepsání historie požárního sboru v Sobíňově. Bohužel, měl jsem k tomu jen velmi málo archivního materiálu. Přesto jsem zpracoval na 28 stranách strojopisu stručné dějiny, této nejstarší organizace v obci.

Přál bych si, aby tento spis trochu pomohl těm, kteří snad v budoucnu se pokusí o podrobnější zpracování pro publikaci při nějakém dalším výročí.

V tomto spisu není podchycené údobí od ~~osvobození~~ 1945, až k dnešku. Jistě se v členstvu najde někdo z mladších, který se uchopí tohoto díla a dosudatečně jej zpracuje.

Bude k tomu potřebovat dobré kronikářské záznamy a více listinného materiálu, nežli jsem měl já. Pak ještě hodně trpělivosti a času ke zpracovávání! Přeji hodně úspěchů!!!

V lednu 1986, stopět let od založení sboru v Sobíňově, zpracoval Karel Janáček /nar. 1928/ Sobíňov čp. 31.

oooooooooooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooooooooo
Použitá literatura a další prameny:

Českomoravská vysočina, díl I., 1939

Sborník české hasičské zemské jednoty, 1927

Doubravka, Neudoerfl, 1892

Zlatá Praha, roč. X., čís. 25, 1893

Průvodce Krucemburkem, Josef Kynčl, 1918

Kroniky- školní Vojnův Městec, hasičská Havl. Borová, Zdějin obce Sobíňova Dr. Gustav Janáček, Ze starých pamětí K. Janáček

Deník sboru dobrovolných hasičů v Sobinově - 1885 - 1938

Jednací zápisník " " " - 1900 - 1940

Chotěbořský zpravodaj, roč. XI., 1983

Úřední listy c.k. hejtmanství v Chotěboři

Řukopis

Různé dokumenty - archiv K. Janáčka

Výpovědi pamětníků

oooooooooooooooooooooooooooo

R O K 1 9 8 6 KUSŮ - 5

oooooooooooooooooooooooooooo

PRO POTŘEBU MÍSTNÍ JEDNOTY ČESKÉHO SVAZU POŽÁRNÍ OCHRANY

V S O B Í Ň O V Ě